

zboru, ker se bo končni sklep obširnega in zamudnega obračuna vršil šele v prihodnjih tednih ter se mora isti vrh tega pregledati še potom kolavdacije. Toliko pa je gotovo, da bo razpoložljivi kredit z malimi diferencami bržkone zadoščal za do sedaj izvršena dela in pa za ona ki se še izvršijo ter, da se še na 1897. leto odpadajoči ostanek kredita v znesku 53.879 gld. 43 $\frac{1}{2}$ kr. ne bo popolnem porabil, ker tvrdka Brückner in pa akcijska družba za svoja dela pri kurilnih napravah z zneskom približnih 13.000 gld. z varščino vred jamčite še čez zimo 1897/98 l.

(Dalje sledi)

Obrtnijske raznoterosti.

— Izvoz v Spanijo. C. kr. trgovinsko ministerstvo je naznanilo trgovskim in obrtniškim zbornicam, da morajo avstro-ogerski poljski in industrijski izdelki, katere se naloži na ladijo na kaki nemški, belgijski, holandski itd. luki in so namenjeni v Španijo, biti opremljeni s spričevalom o izviru in transit-certifikatom. Take certifikate izdajati so upravičeni avstro-ogerski carinski urad, kjer blago prestopi mejo ali oblastniji onega kraja, iz katerega se je blago naravnost v Španijo poslalo (fakturiralo) in konečno vse one oblastniji in korporacije, ki imajo pravico izdajati certifikate o izviru. Imenovane transit-certifikate mora vidirati dotični španjski konzul v Avstro-Ogerski, ni pa potrebno v tem slučaju dati vidirati certifikata španjskemu konzulu v luki, kjer se je blago naložilo.

Tovorni vozovi iz jekla. O porabi jekla piše „Amer. Slovenec“: Poraba jekla v najraznovrstnejše namene se vedno bolj utrjuje in izkorišča. Najnovejše je to, da dobe železnice jeklene tovarne vozove. Stroški takega voza so bili pred 15. leti pet do šestkrat večji kakr za voz iz lesa; dandanes je temu nasproti mogoče jeklen tovorni voz z isto vsebino ton in za isto ceno izdelati kakor lesenega. Koliko prednosti in zlasti prihranitve je poraba jeklenih tovornih voz, nam razlaga „Railroad Gazette“ s temi le številkami: Vzemite slučaj, da je teža jeklenega voza le za 5000 funtov laglja od lesenega tedaj pomeni to pri tisoč vozeh znižanje teže za 5 milijonov funtov ali čisto 2500 ton. Izračunili so, da stane vožnja za jeden ton te vrste, ali kakor se v trgovini imenuje „mrtva“ teža na leto 10 dolarjev za povprečno daljavo milj, — torej bi prlhranili na leto 25.000 dolarjev. Če pa se po tem računu primerjajo ostali v rabi se nahajajoči železni tovorni vozovi, katerih je skupno v Zjed. državah 1.250.000, tedaj se prihrani z jeklenimi vozovi svoto 31,250.000 dolarjev.

Kmetijstvo.

Čebela, sovražnik jabolčnega cvetodora.

Kakor znano provzroči cvetoder na cvetju sadnega drevja škodo s tem, da uniči cvetje in provzroči, da vzlic vsem drugim ugodnostim in vzlic še tako skrbnemu obdelovanju in oskrbovanju sadnih dreves ne obrodi nič sadja in kjer se je ta nadlega enkrat zaplodila jo je težko zatreti.

Le tiči žužkojedci so njegovi zalezovalci, ker jim gredo v slast; varujte tedaj tice in glejte, da jih privabite v vaš sadovnjak s tem, da jim po zimi v sadovnjaku natrosite krme.

Kakor pripoveduje skušen čebelo- in sadjerejec v kmetijskem listu francoskem, so tudi čebele hude nasprotnice tega, našemu sadnemu drevju tako škodljivega mrčesa, čebelam je ta mrčes oziroma njih zalega v cvetju na poti pri obiranju medu iz cvetja in vsled tega ga zasledujejo.

Pazljiv opazovalec opazi precej potem, ko je samica cvetoderjeva svoja jajca v cvetje založila, na drevju namesto cvetja male rjave polkroglice enake glavicam nagelnove žbice, cvetje izgleda, kakor da bi ga slana osmodila, to pa ni slana zakrivila, ampak ta grda in cvetju toli nevarna mala mrčes — cvetoder — ki je v cvetje založila svoja jajca; le ogledite si tako osmojeno cvetje bolj natanko in našli boste v vsakem cvetu malo jajčice ali pa že malega črvička, ki se od cvetnega meda živi in s tem cvetje vniči, da se ne more iz njega razviti sad.

Zakaj da čebela sovraži to mrčes je lahko umljivo, cvetni med leži na dnu cvetja in čebela išče med in če najde v cvetju črva, ki liže ta med, ga odstrani, ga vniči in ob jednem oprahi čebela tudi s cvetnim prahom, ki se drži njenega trupla, cvetje, ko je oprášeno, ne oddaja več medu, ker porabi vse soke za razvijanje sadu. Po oprášanju odpade belo cvetno listje in mrčes, ki ne najde več hrane, nima tudi bivališča, črvu, ki se je iz jajc mrčesovih razvil, ako ga čebela sama že ni vničila, nedostaje hrane in potemtakem pogine gladu.

Cvetje, ki je okuženo od tega mrčesa se ne odpre, ostane zaprto, da daje malemu mrčesu toplo hišico, se tedaj tudi ne more samo po vetru oprášiti in daje po takem, ker cvet dokler ni oprášen in s tem oplojen, izcrpa delj časa med, mrčesu dovolj hrane, da se lahko dovolj izrase, le čebela zamore od tega mrčesa okuženo cvetje še ohraniti in oploditi in s tem ta mrčes vničiti.

Ob jednem potrdi ta francoski kmetijski list vnovič dobrodejni vpliv čebel pri oprášenji sadnega cvetja s sledečo prigodbico: V neki občini na Francoskem skozi dvajset let sadno drevje vzlic vsej skrbi in dobremu obdelovanju, akoravno je lepo in bujno rastlo, ni rodilo nič sadja; ko pa se je eden izmed kmetovalcev te občine začel slučajno s čebelorejo pečati ter si v bližini sadnega drevja postavil par panjev čebel, se je to, kakor po coprniji naenkrat spremenilo, sadno drevje začelo je obilo sadja nositi in leto za letom so imeli dovolj sadja.

Občeznano pa je itak, da se je sadjarstvo v Avstraliji še le razvilo, ko so tamošnji kolonisti čebele tamkaj udomačili, poprej imeli so sicer že sadno drevje ali rodilo ni, ko pa so čebele v Avstralijo zapeljali in tamkaj udomačili, še le tedaj, ko so čebele začele sadno drevje obletavati, dalo je drevje tudi obilo sadja, tako, da iz Avstralije celo sadje izvažajo v Evropo.

Zvedeni sadjarji in čebelarji trdijo po takem, z vso pravico, da v krajih, kjer propada čebeloreja, propada tudi sadjereja, veliko čebel, veliko sadja.

Ne pa dragi sadjarji, da bi iz tega sklepali, da je treba le par panjev čebel v bližini sadovnjaka imeti in

da nam ni treba nič delati in bi drevje rasti pustili kakor raste in vse delo čebelam in ljubemu Bogu prepustiti, ne tega pa ne. Drevje, ki naj daje veliko sadja in s tem veliko haska, se mora tudi prav pridno oskrbovati in obdelovati, gnojiti itd., da bode veliko cvetja pognalo in čebele bodo potem cvetje že varovale.

Sadjarji poprimite se tedaj tudi čebeloreje v večji meri kakor dosedaj, s tem ne boste ne samo pospešili sadjereje, ampak tudi čebele nanesejo vam veliko medu, imeli boste dvojni hasek, obilo sadja in veliko medu in po takem dvojni dobiček.

Slednjič ne pozabite na male tičke, ki skačejo na vašem drevju od vejice do vejice pobirajoč škodljivo mrčes, v zimi v stiski, ko jih glad žuli, natrosite jim hrano v sadovnjaku, s tem privabili jih boste tja in po letu povrnili vam bodo to malo gostoljubnost ne samo z ljubeznjivim petjem, ampak očistili vam bodo vaše drevje vsega mrčesa in mrčesne zalege in s tem vam pomagali povekšati vaše blagostanje.

„Domov.“

Kmetijske raznoterosti.

— Dobava žita, sena, slame itd. C. in kr. 3. vojna intendantca je poslala tukajšni trgovski in obrtniški zbornici izkaz o pritižnji potrebnosti oskrbovalnih predmetov (pšenice, rži, ovs, kruha, sena, razne slame, trdih in mehkih drva, premoga), katere je zagotoviti za dobo 1897/98 za čete c. in kr. stalne vojske in c. kr. deželne brambe v postajah Gradec, Ptuj, Maribor, Celje, Celovec, Beljak, Trbiž, Ljubljana, Toplice, Trst, Koper, Gorica, Gradiška, Pulj i. dr. Ta izkaz se lahko pogleda v pisarni trgovske in obrtniške zbornice ustna pojasnila se pa lahko poizvedo pri oskrbovalnih magazinih v Ljubljani, Celovcu, Gorici, Trstu, Pulju, Gradci in Mariboru.

Novice.

— Izlet »Glasbene Matice« v Postojino se je vršil minolo nedeljo ob najlepšem vremenu in najobilnejši udeležbi. Nad 600 izletnikov je dospelo v metropolo Notranjsko. Vrii Postojinčani so najlepše pozdravili izletnike. Na kolodvoru so jih sprejeli tržki župan in narodna društva. Vsa Postojina je bila v zastavah in rodoljubkinje so sipale cvetlice na došlece. Ob zvokih godbe in pokanji topičev je lep sprevod šel v trg. Po sv. maši v župni cerkvi je bil ogled jame, na to obed in po obedu koncert. Pevska zbor, ki sta nastopila v jami in pri koncertu sta žela obilno pohvalo. Prosta zabava, ki je sledila koncertu je nudila najraznovrstnejša razvedrila, katera je prirejevalni odbor preskrbel. Lep izlet ostane vsem udeležencem v najboljšem spominu, »Glasbeni Matici« pa mora biti v ponos.

— Razširjenje kolodvora južne železnice v Ljubljani in odprava prometnih ovir na Dunajski cesti. C. kr. glavna inspekcija avstrijskih železnic je predložila c. kr. železniškemu ministerstvu poročilo v obravnavi zastopnikov južne železnice in mestnega magistrata ljubljanskega o nedostatkih južne železnice kolodvora in o odpravi prometnih ovir na Dunajski cesti v Ljubljani, kjer jo križa južna železnica. V teh stvareh vložili so prošnje na ministerstvo in na glavno ravnateljstvo c. kr. priv. južne železnice deželni odbor kranjski,

mestni magistrat ljubljanski in pa trgovska in obrtniška zbornica. Zdaj je na podlagi omenjenih preiskav, pri katerih se je priznalo, da je treba prometne ovire na Dunajski cesti odstraniti, visoko c. kr. železniško ministerstvo povabilo upravni svet c. kr. priv. južne železnice, naj brž ko mogoče napravi in predloži generalni načrt o tej stvari. Kar se tiče poslopja južno-železniške postaje v Ljubljani se priporoča, da bi se gradilo novo poslopje nasproti Reseljevi cesti. Ko bode generalni načrt sestavljen, snidila se bode konferenca, h kateri bodo povabljeni tudi c. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku, magistrat ljubljanski, trgovska in obrtniška zbornica in drugi faktorji, katerim je varovati javne interese. — Ker je tudi uprava južne železnice preverjena, da je treba omenjene nedostatke odpraviti, da se bode lažje vršil promet na južni železnici v Ljubljani, se sme tudi upati, da bode konferenca se zjedini, kako bi se upravičenim željam prebivalstva ustreglo in da se bodo sklepi tudi izvršili in promet olajšal.

— Železnica Brezovica-Vrhnika. Pri visokemu c. kr. železniškemu ministerstvu vršile so se 12. marca t. l. obravnave o financiranji in zgradbi lokalne železnice Ljubljana (Brezovica) Vrhnika. Koncesionarje zastopali so dež. poslanec Ivan Hribar, župan ljubljanski, dež. poslanec Gabrijel Jelovšek, župan vrhniški in Ivan Gruden, c. kr. davkar v p. na Vrhniku in ker se je vse vredilo, je pričakovati vsaki dan razglasa dopustilnice za omenjeno železnico v državnem zakoniku. Glavinskih delnic se bode izdalo za 50 000 gld., od katerih jih dobi dežela Kranjska za 20 000 gld., kranjska hranilnica v Ljubljani in nekateri zasebni interesentje pa za 30 000 gld. Prioritetno posojilo, katero bode razdeljeno v delne zadolžnice, bo pa znašalo 400 000 gld., in to garantuje država. Ker bo železnica le 12 kilometrov dolga in so, kakor se poroča, vsi načrti pripravljeni, sodimo, da se bode zgradba kmalu oddala in da bode tudi kmalu zgrajena, ker posebnih težkoč pri delu mislimo, da ne bo.

— Narodna šola v Velikovcu. Da učenci »Narodne šole« v Velikovcu ob slovesnih prilikah morejo dostojno nastopiti tudi na zunaj, omislila se jim je nova šolska zastava. Izdelale so jo č. šolske sestre v Mariboru. Zastava ima na jedni strani podobo Matere Božje z Jezuškom v naročji, na drugi podobo sv. Cirila in Metoda. Častite mariborske sestre dodajo dva traka. Na enem je napis: »Naša ljuba Gospa, prosi za nas Boga!«, na drugem pa: »Sv. Ciril in Metod, prosita za naš rod«. — Da se pokrijejo stroški za zastavo, gre do vseh slovenskih rodoljubkinj in rodoljubov prošnja za radodarne doneske, kateri naj se blagovolijo čim preje doposlati upravništvu »Mir-a« v Celovcu.

— Novo žensko podružnico Cirila in Metoda so ustanovile rodoljubkinje v Rojanu pri Trstu.

— Ustanovitev društva za povzdigo prometa tujcev. Na poziv gospoda župana Ivana Hribarja vršilo se je dne 2. junija pod njegovim predsedništvom v mestni dvorani zborovanje in posvetovanje o ustanovitvi društva za povzdigo prometa tujcev. Od povabljenih gospodov udeležilo se je tega posvetovanja precejšnje število in se je vsestransko povdarjalo, da bi zdaj, ko je Ljubljana vsled potresne katastrofe postala širom sveta znana, bilo umestno in zanjo koristno, da se v njej povzdigne v zadnjem času občutno pogrešani promet tujcev, ter da se store v tem oziru kaki koraki. Po daljši debati sklenilo se je, da je, predno se spušča v meritorično razpravo zadeve, v. liti komite 10 članov, ki bi storil pripravljalne korake v tem oziru. V ta komite bili so pri tem zborovanju voljeni sledeči gospodje: Prof. Vinko Borštner, hišni posestnik, Fran Doberlet sen., kanonik dr. Sebastian Elbert, c. kr. vladni svetnik Ludovik marquis Gozani, redakter Julij pl. Ohm Januschowsky, profesor Ivan Maher, notar Ivan Plantan, odvetnik dr. Makso Pirc, prof. Fran Orožen in fin. komisar dr. Rudolf Roshnik. Komite konstitutiral se je takoj, ter volil predsednikom gospoda kanonika dr. Elberta.